

U M O W A

zawarta w Okręgowym Inspektoracie Pracy VII Okręgu w Krakowie, ustalająca warunki pracy i płacy robotników rolnych na rok służbowy 1931/32 na obszarze województwa krakowskiego i powiatów: Brzozów, Kolbuszowa, Krosno, Łańcut, Nisko, Przeworsk, Rzeszów, Strzyżów i Tarnobrzeg, województwa lwowskiego.

Art. 1.

Umowa niniejsza obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1931 r. do dnia 31 marca 1932 r. i dotyczy z jednej strony wszystkich pracodawców rolnych, a z drugiej strony zatrudnionych przez nich ordynariuszy, a mianowicie: fernali, parobków, stróżów, pastuchów, poganiczy, luzaków, dozorców gospodarczych, a to: gumiennych, karbowych i polowych, rzemieślników folwarcznych, t. j. kowali i stelmachów, oraz stałych pracowników stajennych. Służba osobista pracodawcy, choćby pracująca dorywczo na folwarkach, nie podlega niniejszej umowie.

Art. 2.

Umowa niniejsza stanowi w myśl ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r., Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 394, i z dnia 11 marca 1921 r., Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 147, podstawę przy zawieraniu umów indywidualnych. Indywidualne umowy pracy, zawierające warunki dla pracownika mniej korzystne, niż warunki niniejszej umowy, ulegają z mocy wymienionych ustaw zastąpieniu przez warunki, określone niniejszą umową.

Art. 3.

Zalargi, wynikłe na tle umowy o pracę pomiędzy pracodawcami a robotnikami rolnymi, regulują Komisje Rozjemcze, bądź sądy państwowe według kompetencji. Do czasu uzyskania właściwego orzeczenia lub wyroku, nie wolno: 1) pracodawcy wstrzymać świadczeń, 2) pracownikowi przerywać pracy.

W wypadkach wyjątkowo ciężkiego przewinienia może pracodawca wstrzymać przed orze-

zeniem lub wyrokiem świadczenia, w razie jednak wygrania sporu przez robotnika, pracodawca winien wydać zaległe świadczenia wraz z dodatkiem miesięcznym w wysokości 3%.

Art. 4.

Pracodawca obowiązany jest wydać pracownikowi bezpłatnie książeczkę obrachunkową, zawierającą ilość wydanych mu ordynarij i pensji oraz spis powierzonych mu inwentarzy. Książeczka obrachunkowa może służyć jako dowód dla Komisji Rozjemczej, stwierdzający ilość wydanych poborów.

Art. 5.

Umowa niniejsza nie uprawnia do onbżania istniejących warunków wynagrodzenia, niż poniżej określone, dopuszczalna jest jednak zamiana poniżej określonych świadczeń na inne, za obojętnym porozumieniem.

Art. 6.

Rok służbowy rozpoczyna się 1 kwietnia, a kończy się 31 marca roku następnego. Obie strony obowiązują wypowiedzenie indywidualnej umowy pracy przed upływem terminu jej wygaśnięcia, a najpóźniej do dnia 31 grudnia włącznie. Niewypowiedzenie umowy pracy do dnia 31 grudnia włącznie przedłuża milcząco umowę indywidualną na rok następny. Uchylenie się przez którąkolwiek ze stron od przyjęcia wypowiedzenia umowy pracy — umowy tej nie przedłuża.

Rozwiązanie stosunku służbowego w ciągu roku może nastąpić na zasadzie orzeczeń Komisji Rozjemczej lub też wyroków sądów państwowych, działających według obowiązującego prawodawstwa i według kompetencji.

Art. 7.

Zawarcie indywidualnej umowy z ordynariuszem nie może być uzależnione od trzymania przez niego posylek.

Żony pracowników nie mogą być zmuszane do pracy. Dojenie krów i inne roboty mogą się odbywać na zasadzie osobnej umowy.

Stosunek wzajemny.

Art. 8.

Pracodawców oraz ich zastępców obowiązuje grzeczne traktowanie pracowników i ściśle przestrzeganie umowy, a zwłaszcza regularne wypłacanie świadczeń i płac, umową przewidzianych.

Pracowników obowiązuje grzeczność wobec pracodawców i ich zastępców, ściśle przestrzeganie zawartych umów, pilne i sumienne spełnianie obowiązków, dążność do jaknajwiększej wydajności pracy i stosowanie się do wszystkich zarządzeń pracodawcy lub jego zastępcy, odnoszących się do wykonania obowiązków służbowych, oraz przestrzeganie wszystkich przepisów porządkowych w obrębie folwarku, jakoteż dbałość i staranne obchodzenie się z powierzonym sobie inwentarzem żywym i martwym.

Czas pracy.

§ 9.

Rozkład godzin pracy ustala się według poniższej tabeli, przyczem fernali mają być zwalniani przed południem o ½ godziny wcześniej, aniżeli inne kategorie pracowników, a to dla koniecznego obrządku inwentarza.

TABELA

Miesiąc	Praca do południa	Przerwa na śniadanie	Przerwa obiadowa	Praca po południu	Przerwa na powrót do pracy
Styczeń	8—12	—	1½	1.30—4.—	—
Luty	7.30—12	—	1½	1.30—5.—	—
Marzec	1—10 11—20 21—31	7—12	—	1½ 1.30—5.30 1.30—6.— 1.30—6.30	—
Kwiecień	1—10 11—20 21—30	6—12	½	1½ 1.30—6.40 1.30—7.— 1.30—7.20	—
Maj	1—10 11—20 21—31	6—12	½	1½ 1.30—7.30 1.30—7.50 1.30—8.—	½
Czerwiec	1—10 11—20 21—30	6—12	½	2 2—8.20 2—8.20 2—8.30	½
Lipiec	1—10 11—20 21—31	6—12	½	2 2—8.30 2—8.20 2—8.—	½
Sierpień	1—10 11—20 21—31	6—12	½	2 2—7.50 2—7.30 2—7.—	½
Wrzesień	1—10 11—20 21—30	6—12	½	1½ 1.30—6.40 1.30—6.20 1.30—6.—	—
Październik	1—10 11—20 21—31	7—12	—	1½ 1.30—5.50 1.30—5.20 1.30—4.50	—
Listopad	7.30—12	—	1½	1.30—4.15	—
Grudzień	8—12	—	1½	1.30—3.45	—

Przyjmuje się czas słoneczny z tem, że za początek pracy zrana i po południu, uważa się wyjście z podwórza, a za koniec zejście z pola. Początek i koniec pracy zaznacza się sygnałem. O ile pole odległe jest o więcej, niż 2 km. od podwórza, robotnika należy zwolnić z pracy o 10 minut wcześniej, w stosunku do każdego kilometra powyżej 2-eh.

W razie pilnej potrzeby, powyższy podział pracy może być zmieniony, jednak tylko w ten sposób, aby ogólna ilość godzin pozostała ta sama.

Na żądanie pracodawcy, w razie pilnej potrzeby, pracownicy są obowiązani do pracy poza wyżej określonym czasem, lecz za osobnym wynagrodzeniem, po cenach za godzinę o 50% wyższych od przeciętnego pełnego zarobku godzinowego odpowiedniej kategorii robotników. Samowolne i nieuzasadnione opuszczanie roboty podczas godzin pracy, jak i samowolne spóźnianie się do pracy, jest niedozwolone i powoduje potrącenia w stosunku procentowym, jak za godziny nadliczbowe.

Powyższy rozkład czasu pracy nie obowiązuje w stosunku do pastuchów, stróżów nocnych i dozorców, o ile wykonywane przez nich roboty nie przekraczają ich zwykłych obowiązków.

Art. 10.

Obrządek inwentarza odbywa się poza godzinami pracy bez specjalnej dopłaty. Budzenie i wstawanie do obrządku inwentarza oraz naszykowanie wozów i narzędzi powinno mieć miejsce

nie wcześniej, niż o 2 godziny przed rozpoczęciem pracy. Obrok, siano i t. p. karma dla inwentarza mają być przygotowane uprzednio w godzinach pracy w miejscach na to przeznaczonych.

Kolejne dyżury przy inwentarzu w nocy lub w dni świąteczne obowiązują wszystkich fernali bez specjalnej dopłaty. Pastuch, jak również kolejno stałe pracownice stajenne są wolni od pracy co trzeci dzień świąteczny (niedziele i święta) i na ten czas zastępuje się ich przez innych, na ten cel wyznaczonych pracowników.

Praca w dni świąteczne może być wykonywana li tylko za obopólną zgodą i na warunkach o 100% wyższych od płacy w dni powszednie.

Stróże nocni mają codziennie wolny czas do zakończenia robót przedpołudniowych, a w miesiącach: listopadzie, grudniu, styczniu i lutym, z wyjątkiem pory obiadowej, aż do rozpoczęcia stróżowania, następnie mogą zaś być zatrudniani przy robotach koło inwentarza, w domu i t. p. Jeżeli stróż nocny w miesiącach letnich stróżuje w porze obiadowej, wówczas otrzymuje później czas wolny, równy przerwie obiadowej. W miesiącach od 1 października do 31 marca stróż nocny otrzymuje od pracodawcy koźuch lub inne odpowiednie ciepłe okrycie na czas warty.

Stróż przylapany na spaniu podczas spełniania obowiązków stróżowania, może być karany za pierwszym razem grzywną, w wysokości 3 kilogramów żyta, za drugim razem grzywną w wysokości 6 kg. żyta, za trzecim razem wydaleniem.

Warunki wynagrodzenia.

Art. 11.

Ordynariusz pobiera płace w gotówce i ordynarię, przewidzianą dla poszczególnych powiatów lub ich części i dla poszczególnych kategorii w art. 14 niniejszej umowy.

Wypłatę gotówkową uskutecznia się zdołu kwartalnie, lub za obopólnym porozumieniem mieszczenie, nie później, jak w 7 dni po danym terminie. Ordynarię wydaje się zgóry i to w pierwszych dwóch tygodniach każdego kwartału. W wypadku spóźnienia z wydaniem ordynarii dłużej, niż na 1 miesiąc, nie spowodowanego wypadkami losowymi — otrzymuje ordynariusz za każdy miesiąc zwłoki 3% w zbożu, jako odszkodowanie, z wyjątkiem 2-go kwartału, w którym winna być wydana conajmniej połowa przypadającej ordynarii w terminie.

Art. 12.

W skład ordynarii wejdzie 3 kwintale pszenicy, 6 q. żyta, reszta w zbożu jadalnym z wyłączeniem owsa. Zboże, wydawane na ordynarię musi być dobre, zdrowe i dobrze oczyszczone. W mąjatkach podkarpackich i innych, w których pszenicy się nie produkuje, obowiązują stosunek 2 q pszenicy.

Art. 13.

Mielenie zboża odbywa się na koszt pracodawcy, w młynie przez pracodawcę wskazanym, przyczem nie więcej, niż połowa ordynarii może być zmielona na pytel.

Wzamin za pokrycie rzeczywistego kosztu przemiatu, może pracodawca wydać pracownikowi 10% tej ilości zboża, jaka miałaby zostać oddana do przemiatu.

Art. 14.

Obowiązujące wynagrodzenie w stosunku rocznym wynosi:

I. W powiatach: Bochnia sąd., Niepołomice sąd., Kraków sąd., Liszki sąd., Łańcut, Przeworsk — ordynaria 13 q. i pensja 170 zł.

II. W powiatach: Brzesko. Krzeszowice sąd., Mielec sąd., Rzeszów sąd., Tycyn sąd., Strzyżów sąd., Tarnów sąd., Tarnobrzeg, Wieliczka sąd. — ordynaria 12 1/2 q. i pensja 160 zł.

III. W powiatach: Biała, Brzostek sąd., Brzozów, Chrzanów sąd., Dąbrowa, Dobczyce sąd., Frysztak sąd., Głogów sąd., Jasło sąd., Krosno sąd., Nisko, Oświęcim, Podgórze sąd., Skawina sąd., Radomyśl Wielki sąd., Popczycy sąd., Dębica sąd. na południu od linii kolejowej, Tuchów sąd., Wadowice, Wiśnicz sąd., Żywiec — ordynarii 12 q. i pensja 150 zł.

IV. W powiatach: Dębica sąd. na północ od linii kolejowej, Dukla sąd., Jaworzno sąd., Kolbuszowa sąd., Limanowa sąd., Maków Podhalański, Myślenice, Nowy Sącz, Pilzno sąd., Zmigród sąd. — ordynaria 11 q. i pensja 140 zł.

V. W powiatach: Gorlice, Grybów, Mszana Dolna sąd., Nowy Targ, Sokółów sąd. — ordynaria 10 q. i pensja 130 zł.

Art. 15.

Stelmasi i niewykwalifikowani rzemieślnicy otrzymują conajmniej o 2 q. ordynarii więcej, przyczem zwiększa się o 1 q. ilość pszenicy i o 1 q. ilość żyta, oraz wyższą o 50% pensję, aniżeli ordynariusz. Natomiast kwalifikowani rzemieślnicy, wykazujący się przepisany dowodem uzdolnienia, otrzymują o 3 q. ordynarii więcej, przyczem zwiększa o 1 1/2 q. ilość pszenicy i o 1 1/2 q. ilość żyta, oraz wyższą o 100% pensję, aniżeli ordynariusz.

Art. 16.

Polowi i karbowi otrzymują taką ordynarię, jak fernali, przewidzianą dla danej kategorii powiatów, oraz pensję: polowi o 25%, a karbowi o 50% więcej, niż fernali.

Art. 17.

Luzacy (poganiacze, masztalerze i t. p.), żonaci lub posiadający rodzinę na wyłącznym swoim utrzymaniu, otrzymują o 1 q. ordynarii mniej, niż fernali, nie żonaci zaś otrzymują tylko 50% świadczeń w naturze i gotówce fernali.

Luzak nie jest obowiązany do obrządku inwentarza z wyjątkiem wypadków zastępstwa chorego fernali.

Art. 18.

Zależnie od umowy przy godzeniu, ordynariusz otrzymuje bądź 0.20 hektara pola należycie wynawożonego pod ziemniaki, bądź gotowe ziemniaki, licząc za 1 ar pola 1 i 1/2 q. ziemniaków zdrowych i bez ziemi. Ponadto pracownicy otrzymują 360 centarów (360 metrów kwadratowych) pola obrobionego i wynawożonego w pobliżu domu pod ogrodowiznę.

Stale pracownice stajenne.

Art. 19.

Stale pracownice stajenne otrzymują w klasie powiatów I i II, 9 q. zboża ordynarii (w tem 2 q. pszenicy) i 140 zł pensji, w klasie powiatów III i IV, 8 q. zboża ordynarii (w tem 2 q. pszenicy) i 130 zł pensji, zaś w klasie V powiatów, 7 q. zboża ordynarii (w tem 1 1/2 q. pszenicy) i 120 zł pensji, oraz prawo trzymania 1 krowy lub 1 1/2 litra mleka niezbiernego dziennie. Nadto stałe pracownice stajenne otrzymują 0.15 ha. pola wynawożonego pod ziemniaki i 270 centarów (270 metrów kwadratowych) pola pod ogrodowiznę, ludziej 15 q. węgla i 3 m. drzewa szczeapowego. W razie zamiany opału ma zastosowanie przepis art. 21 niniejszej umowy.

Utrzymanie inwentarza.

Art. 20.

Zależnie od umowy przy godzeniu, pracownik może trzymać na oborze dworskiej 2 krowy lub 1 krowę z przychowkiem do 2-ich miesięcy lub otrzymywać mleko niezbiernie w ciągu 6 miesięcy zimowych po 1 1/2 litra, zaś w ciągu 6 miesięcy letnich po 2 1/2 litra mleka dziennie.

Rzemieślnicy mogą trzymać 2 krowy z przychowkiem do 2-ich miesięcy. O ile rzemieślnik został ugodzony bez prawa trzymania drugiej krowy, otrzymuje w ciągu 6 miesięcy zimowych po 1 1/2 litra, zaś w ciągu 6 miesięcy letnich po 2 1/2 litra mleka dziennie. W razie zaś zakazu przez pracodawcę trzymania 2 krow, otrzymuje rzemieślnik w ciągu 6 miesięcy zimowych po 3 litry, a w ciągu 6 miesięcy letnich po 5 litrów mleka dziennie.

W wypadkach trzymania przez pracownika 1 krowy, otrzymuje on na okres zapuszczenia krowy i to raz do roku 100 litrów mleka niezbiernego.

Wprowadzanie do dworskiej obory nowej sztuki bydła nie może nastąpić bez uprzedniego zezwolenia pracodawcy lub jego zastępcy, a to dla uniknięcia zanieczyszczenia zarazy.

W wypadku trzymania krowy przez ordynariusza — pracodawca daje latem bezpłatnie utrzymanie na wystarczającym pastwisku, takim, jakie dla bydła dworskiego, z wyjątkiem sztucznych pastwisk. W razie braku odpowiedniego pastwiska należy wydawać dostateczną ilość zielonej paszy.

Na zimę wydaje się na każdą krowę 6 q. gotowych ziemniaków, lub 9 q. buraków, albo też 12 q. liści buraków cukrowych, należycie zakonserwowanych, albo 12 q. wytlóków dołowanych, lub 15 litrów wywaru dziennie na krowę. Poza tem 8 kg. siewki i plew zbożowych dziennie na krowę, oraz potrzebne plewy dla trzody chlewnej.

Trzymanie kur jest dozwolone, trzymanie zaś gęsi, kaczek, góleb i królików uzależnia się od zgody pracodawcy.

Opał i światło.

Art. 21.

Ordynariusz otrzymuje opał w stosunku rocznym w ilości 20 q. węgla i 3 m. drzewa suchego szczeapowego, wydawany miesięcznie zgóry. Wzamin za węgiel może być wydawane drzewo w stosunku za 2 1/2 q. węgla, 1 m. drzewa szczeapowego, względnie 1 1/2 m. trzebieży.

Ponadto pracownik otrzymuje dla oświetlenia natł w ilości 12 litrów na okres 6 miesięcy zimowych i 4 litry na okres 6 miesięcy letnich.

Mieszkania pracowników.

Art. 22.

Ordynariusz otrzymuje mieszkanie, składające się conajmniej z 1 izby z podłogą oraz komory. Izby winny być wytykowane, a conajmniej dokładnie wylepione, ze szczelnymi drzwiami i okna-

mi na zawiasach. W oknach mają być całe szyby, a w razie stłuczenia się szyb, pracownik jest obowiązany wstawić je w ciągu dwóch tygodni. Wapna do bieleńia dostarcza pracodawca 2 razy do roku w ogólnej ilości 15 kg. na mieszkanie. Mieszkania mają być ze szczelnym dachem; tam, gdzie dachy są popsułe, muszą być naprawione w ciągu niesiętych letnich. W mąjatkach, gdzie woda zaciekła do piwnic i mieszkań pracowników, winny być one zabezpieczone w ciągu lata od wody napływowej.

Pracodawcy winni dbać, aby otoczenie mieszkań pracowników było higieniczne. Obowiązują wybrukowanie dostępu do studzien, oraz zastąpienie zgnitych cembrynowymi, lub też zapewnienie pracownikom w inny sposób zdrowej i czystej wody do picia. Zbiorniki na nawóz nie mogą się znajdować w bliźszej odległości, aniżeli 20 metrów od mieszkań służbowych; pracownicy mają składać nawóz ze swoich chlewów w przeznaczonym na to miejscu. W pobliżu mieszkań mają się znajdować zasłonięte ustępy w dostatecznej ilości, które pracownicy obowiązani są utrzymywać w porządku i czystości. Gdzie jest odpowiednie pomieszczenie w dotychczasowych budynkach lub w nowo budowanych mieszkaniach, winna być urządzona łaźnia. W innych mąjatkach, o ile istnieje możliwość, pracodawcy są obowiązani do urządzania kąpieli.

Pracownicy są obowiązani utrzymywać mieszkania i otoczenie w porządku. Trzymanie inwentarza w mieszkaniu jest stanowczo wzbronione. Sublokatorów nie wolno przyjmować bez zgody pracodawcy, któremu przy wprowadzaniu się ma być zameldowany skład rodziny pracownika.

Art. 23.

Pracownik otrzymuje pomieszczenie na ziemniaki, pomieszczenie dla bydła we wspólnie oborze lub specjalnie przeznaczonym na to budynku, oraz pomieszczenie dla 2 sztuk dorosłych trzody chlewnej i pomieszczenie na opał, nadto w miarę potrzeby, słomę do ściółki na ściółkę i na przykrycie okopowizny.

Furmanki.

Art. 24.

Pracownicy otrzymują w razie potrzeby:

1) a) zbiorową furmankę do jednego z najbliższych młynów i z młyna,
b) do wózków w dni powszednie swoich produktów rolnych, wyprodukowanych w tymże folwarku,
c) po księdza, z chrztem, ślubem i pogrzebem.

2) Jedną furmankę na miesiąc w dzień świąteczny, wybrany przez pracowników, do najbliższego miasta, względnie stacji kolejowej, o ile odległość tejże wynosi więcej, niż 2 km.

Fernalowi, jadącemu w interesie pracowników furmanką w dni powszednie, czy też świąteczne, nie należy się dodatkowe wynagrodzenie, jak również za kolejne wyjazdy w dni świąteczne, po lekarza, do kościoła i t. p.

Wyjazdy, noszące wyraźnie charakter wyjazdów prywatnych pracodawcy, poza godzinami pracy, winny być wynagradzane, jako praca poza godzinami służbowymi, a więc o 50%, a w dni świąteczne o 100% więcej.

Art. 25.

Pracownikowi, wyslanemu w drogę poza obręb mąjaktu w interesie pracodawcy na dłużej, jak pół dnia, należy się odpowiednie utrzymanie w naturze lub strawne, za każdą pełną dobę zł 2.50, zaś, jeżeli wyjazd trwa krócej, niż całą dobę, 50 gr za śniadanie, 80 gr za wieczór, a zł 1.20 za obiad, nadto w razie konieczności najeżenia noclegu, należy się pracownikowi zwrot rzeczywistych wydatków, skutkiem najeżenia noclegu. W drodze godziny pracy nie obowiązują.

Urlopy.

Art. 26.

Pracownik otrzymuje w ciągu roku na żądanie 12 dni płatnego urlopu w dni nieswiąteczne. Wybór dni urlopu odbywa się w porozumieniu z pracodawcą lub jego zastępcą. Poza tem odcho- dzającym robotnikowi należy się 6 dni wolnych od pracy na wyszukanie posady, bez potrącenia świadczeń.

Sianie nawozów sztucznych.

Art. 27.

Robotnicy, zatrudnieni przy sianiu nawozów sztucznych, otrzymują przy sianiu ręcznym 40 gr. a przy sianiu maszynowym 30 gr. od 1 ha, oraz worki dla ochrony odzieży, zaś przy sianiu azotniaku i wapna, okulary na oczy. Do tych ostatnich prac nie można używać pracowników młodocianych, nie mających skończonych 18 lat.

Zapomogi na wypadek śmierci.

Art. 28.

Na wypadek śmierci pracownika, otrzymuje jego żona i dzieci przez pół roku wolne mieszkania, a wynagrodzenie gotówkowe i wszelkie

świadczenia, pobierane przez ordynariusza za 1 kwartał. O ile ziemniaki zostaną zasadzone przed śmiercią pracownika, zbiór ich przypada na własność rodziny zmarłego.

Wdowy, względnie wdowcy po pracownikach, zatrudnionych w warsztatach rolnych i nie podlegających obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby, otrzymują w razie śmierci pracownika zasiłek pogrzebowy w kwocie zł 45.—, zaś w razie śmierci żony pracownika zł 40.—.

Ubezpieczenia.

Art. 29.

Oplaty ubezpieczeniowe mają być uskutecz-
niane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Art. 30.

Do czasu wprowadzenia ustawowego ubezpie-
czenia na starość, pracodawcom nie wolno przy
końcu roku służbowego wręczać terminetek tym
ordynariuszom, którzy przepracowali na dobro
pracodawcy lub danego gospodarstwa 25 lat i stra-
cili całkowitą lub częściową zdolność do pracy
z tytułu starości. Powyższy okres 25 lat liczy się
dla ordynariuszy od ukończenia 18 roku życia.
Tytułem do zwolnienia tych ordynariuszy nie mo-
że być niezdolność do pracy, lecz przewinienia
służbowe. Ordynariusze, objęci tym artykułem,
obowiązani są do wykonywania swych obowią-
zków w granicach swej zdolności do pracy, pomimo
przepracowanych 25 lat. W wypadku stwierdzo-
nej zupełnej niezdolności do pracy z powodu sta-
rości, pracownik nie jest obowiązany do pracy
i w tym wypadku świadczenia jego mogą być obni-
żone, jednak nie niżej, niż do połowy świadczeń
ordynariusza. Udowodnienie zupełnej niezdolno-
ści do pracy lub jej zmniejszenie ciąży na pracow-
niku.

Art. 31.

Rezerwistom, powołanym na ćwiczenia lub
w razie mobilizacji, wydaje się świadczenia, zgod-
nie z obowiązującymi w tej mierze ustawami i nie
uważa się tego za przerwę w pracy (do art. 30 ni-
niejszej umowy).

Inwalidzi.

Art. 32.

Inwalidzi wojenni, pracujący również skutecz-
nie jak pracownicy z normalną zdolnością do pra-
cy, pobierają równe z nimi wynagrodzenie, tak w
gotówce, jak i w naturaljach. Inwalidzi ze zmniej-
szoną zdolnością do pracy, pobierają odpowiednio
niższe wynagrodzenie.

W Krakowie, dnia 3 grudnia 1930 r.

Przewodniczący:

Okręgowy Inspektor Pracy VII Okręgu:

(—) *Inż. Ludwik Smyczyński.*

Za Związek Ziemian w Krakowie:

(—) *Inż. Dr. Chmielewski,*

(—) *Włodzimierz Olaszewski,*

(—) *Stanisław Dunin.*

Za Związek Zawodowy Robotników Rolnych
Rzeczypospolitej Polskiej:

(—) *Stanisław Ulatowski,*

(—) *Marjan Nowicki.*

Za Związek Robotników Rolnych i Leśnych
Zjednoczenia Zawodowego Polskiego:

(—) *Leon Leśniewski,*

(—) *P. Karuga.*